

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KOSOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Bundan böyle “Akit Taraflar” olarak adlandırılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosova Cumhuriyeti Hükümeti,

Özellikle bir Akit Tarafın yatırımcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları ile ilgili olarak, Akit Taraflar arasındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Bu gibi yatırımlara uygulanacak muameleye ilişkin anlaşmanın sermaye ve teknoloji akımı ile Akit Tarafların ekonomik kalkınmasını teşvik edeceğini kabul ederek,

Yatırımlara adil ve eşit muamele edilmesinin; yatırımlar için istikrarlı bir ortamın idamesi açısından arzulanır olduğunda ve ekonomik kaynakların etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılmasına ve yaşam standartlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağına mutabık kalarak ve

Bu amaçlara sağlık, güvenlik ve çevreye ilişkin genel uygulama önlemleri yanında uluslararası kabul görmüş işçi haklarını zayıflatmadan ulaşılabileceğine ikna olarak,

Yatırımların teşviki ve karşılıklı korunması ile ilgili bir anlaşmanın yapılmasına karar vermiş olarak,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından:

1. “Yatırım” terimi; uzun süreli ekonomik ilişkiler kurmak amacıyla bir Akit Tarafın ülkesinde Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak edinilen, iş faaliyetlerine ilişkin her türlü mal varlığını ifade eder ve başta aşağıda sayılanları, bunlarla sınırlı olmamak üzere özellikle aşağıdakileri içerir:

- (a) taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra ipotek, rehin, kefalet gibi diğer haklarla ülkesinde malvarlığının bulunduğu Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan diğer benzer haklar;
- (b) yeniden yatırılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar;
- (c) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer her türlü şekli;
- (d) başta patentler, sınai tasarımlar, teknik süreçler olmak üzere teknik bilgi, ticari itibar, know-how gibi sınai ve fikri mülkiyet hakları;
- (e) doğal kaynaklara ilişkin imtiyazlar da dahil olmak üzere, kanun veya sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

Bununla birlikte; bir şirketin yüzde onundan (10) daha az hissesine veya oy hakkına tekabül eden ve borsa yoluyla edinilmiş yatırımlar işbu Anlaşma kapsamına girmeyecektir.

2. “Yatırımcı” terimi:

Bir Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapmış olan

- (a) bir Akit Tarafın kanunlarına göre diğer Akit Tarafın vatandaşlığını haiz olan gerçek kişileri,
- (b) Kayıtlı işyerleri ile birlikte faaliyetlerinin önemli bir bölümü diğer Akit Tarafın ülkesinde bulunan ve o Akit Tarafın yürürlükteki mevzuatı çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş şirketleri, firmaları ve veya iş ortaklıklarını

ifade eder.

3. “Gelirler” terimi bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamakla beraber özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royaltiler, ücretler ve temettüleri içerir.

4. “Ülke” terimi:

(a) Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili olarak; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda canlı ve cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye'nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemenlik veya yargı hakkına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Kosova Cumhuriyeti ile ilgili olarak; Kosova Cumhuriyeti'nin, uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde yargı veya egemenlik hakkına sahip olduğu ülkesini ifade eder.

MADDE 2

Uygulama Kapsamı

İşbu Anlaşma 10 Haziran 1999 tarihinden sonra, bir Akit Tarafın ülkesinde diğer Akit Tarafın yatırımcılarınca, o ülkenin kanunları ve düzenlemelerine uygun olarak yapılan yatırımlarına uygulanır. Bununla birlikte, işbu Anlaşma, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyuşmazlıklara uygulanmaz.

MADDE 3

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Kendi kanunları ve düzenlemelerine tabi olarak, her bir Akit Taraf, ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını mümkün olduğunca teşvik edecektir.

2. Her bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları, diğer Akit Tarafın ülkesinde her zaman adil ve eşit muamele ile tam koruma ve güvenlik de dahil olmak üzere, uluslararası hukukun asgari muamele standartlarına uygun bir muameleye tabi tutulur. Akit Taraflardan hiçbiri, keyfi veya ayrımcı tedbirlerle bu gibi yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, faydalanılmasına, genişletilmesine veya elden çıkarılmasına hiç bir şekilde engel olamaz.

MADDE 4
Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf, kendi kanunları ve düzenlemeleri çerçevesinde, yatırımları herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uygulananadan daha az elverişli olmayacak şekilde ülkesine kabul eder.

2. Her bir Akit Taraf, kurulmuş olan bu yatırımlara, bunların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, faydalanılmasına, genişletilmesine veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, kendi yatırımcılarının yatırımları ya da üçüncü bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, bundan daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunur.

3. Akit Taraflar, ülkelerinde yatırım yapmak üzere ya da bir yatırımın yürütülmesiyle ilgili olarak ülkelere giriş yapmak ya da ülkelerinde geçici olarak ikamet etmek isteyen diğer Akit Taraf kişilerinin başvurularını ulusal mevzuatları çerçevesinde iyi niyetle değerlendirir.

4.(a) İşbu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafın tamamen ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin bir diğer uluslararası anlaşma veya düzenleme ile tanımlanmış olduğu bir muameleyi, tercihi veya ayrıcalığı, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına da sağlamakla yükümlü olduğu şekilde yorumlanmaz.

(b) İşbu Anlaşmanın ayrımcılık yapmama, ulusal muamele ve en çok kayırılan ulus muamelesi hükümleri, Akit Taraflardan herhangi birinin, bir gümrük birliği, ekonomik birlik veya parasal birliğe, bir ortak pazara veya serbest ticaret bölgesine üyeliğinden veya bunlarla ortaklığından kaynaklanan ve bu Akit Tarafın kendi vatandaşlarına ya da şirketlerine, veya bu gibi bir birliğin, ortak pazarın ya da serbest ticaret bölgesinin üye devletlerinin vatandaşlarına veya şirketlerine veya herhangi bir üçüncü ülke vatandaşlarına veya şirketlerine tanımlanmış olduğu tüm mevcut veya gelecekteki avantajlara uygulanmaz.

(c) İşbu Maddenin 1 ve 2. paragrafları aynı zamanda hem bu Anlaşmada hem de Akit Taraflardan birinin imzacısı olduğu diğer benzer bir uluslararası anlaşmada yer alan yatırımcı ile ev sahibi Akit Taraf arasındaki uyuşmazlığın çözümü konusundaki hükümler bakımından uygulanmaz.

(d) İşbu Anlaşmanın 3 ve 4. Maddelerinin hükümleri, Türkiye Cumhuriyeti'ni, toprak, gayrimenkul ve bunlar üzerindeki aynı hak edinimi bakımından kendi yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muamelelerin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla yükümlü kılmaz.

MADDE 5
Genel İstisnalar

1. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü, bir Akit Tarafın:

a) insan, hayvan veya bitki hayatı veya sağlığının veya çevrenin korunması için düzenlenen ve uygulanan;

b) canlı veya cansız tükenbilir doğal kaynakların korunmasıyla ilgili;

ayrımcı olmayan herhangi bir hukuki önlemi almasına, sürdürmesine ya da uygulamasına engel olacak şekilde yorumlanamaz.

2. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü:

(a) bir Akit Tarafın, açıklanmasını temel güvenlik çıkarlarına aykırı gördüğü herhangi bir bilgiyi açıklamasını veya böyle bir bilgiye erişime izin vermesini gerektirecek şekilde;

(b) hiç bir Akit Tarafın,

(i) silah, cephane ve savaş gereçleri ticareti ile bir askeri ya da diğer bir güvenlik kuruluşuna doğrudan veya dolaylı olarak diğer mal, teçhizat, hizmet ve teknoloji sağlama amacıyla yapılan alışveriş ve işlemlere ilişkin;

(ii) savaş zamanında veya uluslararası ilişkilerle ilgili diğer acil durumlarda;

veya

(iii) nükleer silahların veya diğer patlayıcı nükleer cihazların yayılmasının önlenmesine ilişkin ulusal politikaların veya uluslararası anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili olarak

kendi temel güvenlik çıkarlarının korunması için gerekli gördüğü tedbirleri almasına engel olacak şekilde ; veya

(c) herhangi bir Akit Tarafı, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi için Birleşmiş Milletler Şartından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla harekete geçmekten alıkoymak şeklinde;

yorumlanamaz.

MADDE 6
Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yararı gözetilerek, ayrımcı olmayacak biçimde; anında, yeterli ve etkin tazminat ödenerek, uygun hukuki usule ve işbu Anlaşmanın 4. Maddesinde belirtilen genel muamele ilkelerine göre yapılanlar hariç olmak üzere kamulaştırılmaz, devletleştirilemez veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılmaz.
2. Sağlık, güvenlik ve çevre gibi halkın genel refahını ilgilendiren meşru hedeflerin korunması amacıyla düzenlenen ve uygulanan ayrımcı olmayan yasal önlemler, dolaylı kamulaştırma teşkil etmez.
3. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya kamuoyuna duyurulduğu tarihten önceki piyasa değerine eşit olur. Tazminat gecikme olmaksızın ödenir ve 8. Maddenin 2.fikrasında da belirtildiği gibi serbestçe transfer edilebilir olacaktır.
4. Tazminat serbestçe çevrilebilen bir para cinsi ile ödenecek ve tazminatın ödenmesinde gecikme olması durumunda tazminat, ev sahibi Akit Tarafın ülkesinde kamu alacaklarına ödenen en yüksek faiz oranına eşit oranda bir faiz içerir.

MADDE 7
Zararlar için Tazminat

1. Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, isyan, halk ayaklanması veya diğer benzeri olaylar nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları, bu gibi kayıplar bakımından aldığı tazmin edici tedbirlere ilişkin olarak, diğer Akit Tarafın kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü bir ülke yatırımcılarına, uyguladığı muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulur.
2. Bu Maddenin 1. paragrafı hükümleri saklı kalmak üzere, anılan paragrafta belirtilen durumlardan herhangi birinde, diğer Akit Tarafın ülkesinde aşağıda sayılanlar sebebiyle zarar gören bir Akit Taraf yatırımcısının;
 - (a) mallarına ev sahibi Akit Tarafın silahlı kuvvetleri veya resmi makamlarınca el konulması; veya
 - (b) ev sahibi Akit Tarafın silahlı kuvvetleri veya resmi makamlarınca yatırımının çatışma halinde değilken ya da durum zorunlu kılmadığı halde tahrip edilmesidurumlarında ortaya çıkacak kayıpları giderilir veya makul ölçüde tazmin edilir. Yapılacak ödemeler başka bir para birimine serbestçe çevrilebilir olacaktır.

MADDE 8
Ülkesine İade ve Transfer

1. Tüm vergisel yükümlülüklerin yerine getirilmesini müteakip, her bir Akit Taraf, bir yatırıma ilişkin bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verir. Bu gibi transferler, aşağıdakileri içerir:

- (a) gelirler,
- (b) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen gelirler,
- (c) 6.ve 7. Madde'de belirtilen tazminatlar,
- (d) yatırımlarla ilgili olarak alınmış kredilerin ana para ve faiz ödemeleri,
- (e) diğer Akit Tarafın ülkesinde, bir yatırımla ilgili uygun çalışma izinlerini edinmiş olan bir Akit Tarafın vatandaşlarının aldıkları maaş, ücret ve diğer gelirleri,
- (f) yatırımla ilgili uyumsuzlıktan kaynaklanan ödemeler.

2. Aksi yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça kararlaştırılmadıkça, transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya herhangi bir konvertibl para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden yapılır.

3. İstisnai durumlarda, ödemeler ve sermaye hareketlerinin ödemeler dengesi üzerinde ciddi zorluklara sebep olduğu veya sebep olma tehdidini yarattığı durumlarda her bir Akit Taraf ayrımcılık yapmadan ve iyi niyeti esas alarak geçici sürelerle transferleri kısıtlayabilir.

MADDE 9
Halefiyet

1. Eğer Akit Taraflardan biri, kendi yatırımcılarının yatırımlarını ticari olmayan risklere karşı korumak amacıyla bir kamu sigortası veya garanti planına sahipse ve bu Akit Tarafın bir yatırımcısı bu sigortayı edinmişse, sigortalayanın yatırımcı ile sigortalayan arasındaki sigorta sözleşmesinin şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Akit Tarafça kabul edilir.

2. Sigortalayan halefiyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili yükümlülükleri üstlenir. Halef olunan haklar veya talepler yatırımcının asli hak veya taleplerini aşmaz.

3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar işbu Anlaşmanın 10. Maddesinin hükümlerine göre çözümlenir.

MADDE 10

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflardan biri ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasındaki, bu yatırımcının yatırımı ile ilgili uyuşmazlıklar, yatırımcı tarafından ayrıntılı bilgi içerecek şekilde ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafa yazılı olarak bildirilir. Mümkün olduğu ölçüde, yatırımcı ve ilgili Akit Taraf bu uyuşmazlıkları danışmalar ve müzakereler yoluyla iyi niyetle çözmeye gayret ederler.

2. Uyuşmazlıkların, 1.paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihini takip eden altı (6) ay içerisinde bu şekilde çözümlenmemesi halinde, uyuşmazlıklar yatırımcının seçebileceği aşağıdaki mercilere sunulabilir:

(a) ülkesinde yatırımın yapılmış olan Akit Tarafın yetkili mahkemesi veya

(b) İşbu Madde'nin 4(a) ve (b) paragraflarında belirtilen durumlar hariç olmak üzere,

(i) Her iki Akit Tarafın da imzacısı olmaları durumunda, "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez (ICSID),

(ii) Yatırımcının ülkesi olan Akit Taraf ya da uyuşmazlığa taraf olan Akit Taraflardan sadece birinin ICSID Sözleşmesinin taraflarından biri olması durumunda ise ICSID Sekreteryası tarafından Dava İşlemlerinin Yönetilmesi için Ek İmkan'ı düzenleyen kurallar kapsamında ICSID,

(iii) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nın Tahkim Usulü Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir ad hoc hakem heyeti.

3. Yatırımcının uyuşmazlığı işbu Maddenin 2. paragrafında bahsedilen uyuşmazlık çözüm yollarından birine veya diğerine sunduğu andan itibaren, bu yollardan birinin seçimi nihaidir.

4. Bu Madde'nin 2. paragrafının hükümlerine bakılmaksızın;

(a) sadece Türkiye Cumhuriyeti'nin yabancı sermaye ile ilgili mevzuatına uygun olarak, herhangi bir iznin gerekli olması halinde, gereken izni sağlamış ve fiilen başlamış yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan uyuşmazlıklar, Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID) veya Akit Tarafların üzerinde mutabık kaldıkları diğer herhangi bir uluslararası uyuşmazlık çözüm mekanizmasına sunulabilir;

(b) Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesinde bulunan taşınmazlar üzerindeki mülkiyet haklarına ve aynı haklara ilişkin uyuşmazlıklar tamamen Türk Mahkemelerinin yetkisi altındadır ve bu nedenle Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID) veya diğer herhangi bir uluslararası uyuşmazlık çözümü mekanizmasına sunulamaz.

c) "Devletler ile diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi"nin 64.Maddesi ile ilgili olarak:

Türkiye Cumhuriyeti, "Devletler ile diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi"nin yorumu ya da uygulanmasıyla ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti ve diğer herhangi bir Akit Devlet arasında ortaya çıkmış ve görüşmeler yoluyla çözülmemiş herhangi bir uyuşmazlığın Uluslararası Adalet Divanı'na götürülmesini kabul etmez.

5. Tahkim kurulu kararlarını, işbu Anlaşmanın hükümleri, ülkesinde yatırım yapılan ve uyuşmazlığa taraf olan Akit Tarafın kanunları ve düzenlemelerine (kanunlar ihtilafına ilişkin kurallar da dahil olmak üzere) ve her iki Akit Tarafa kabul edilen ilgili uluslararası hukuk ilkelerine uygun olarak alır.

6. Tahkim kararları uyuşmazlığın bütün tarafları için nihai ve bağlayıcıdır. Her bir Akit Taraf verilen kararları kendi ulusal kanunları çerçevesinde yerine getirir.

MADDE 11

Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde hızlı ve adil bir çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Eğer Akit Taraflar uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile kendi aralarında bir anlaşmaya varamazlarsa, Akit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, uyuşmazlık üç üyeli bir tahkim heyetine sunulabilir.

2. Tahkim talebinin alınmasından itibaren iki (2) ay içerisinde, her bir Akit Taraf bir hakem tayin edecektir. Tayin edilen bu iki hakem Akit Tarafların onayı üzerine üçüncü bir devlet vatandaşı olan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Akit taraflardan herhangi biri belirlenmiş süre içerisinde hakem atayamaz ise Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atama yapılır.

3. Eđer her iki hakem atanmalarından itibaren iki (2) ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamazlar ise, Başkan Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanır.

4. Eđer, işbu Madde'nin 2. ve 3. paragraflarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonursa veya Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır ve eđer Başkan Yardımcısı da bu görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılır.

5. Tahkim heyeti Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç (3) ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer hükümleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varır. Böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, tahkim heyeti, genel kabul görmüş uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak, usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep eder.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz (8) ay içerisinde bütün beyanlar yapılır, bütün duruşmalar tamamlanır ve tahkim heyeti, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki (2) ay içinde karara varır. Tahkim heyeti, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alır.

7. Başkan'ın ve diğer hakemlerin masrafları ile davayla ilgili diğer harcamalar Akit Taraflar tarafından eşit olarak ödenir. Ancak, heyet, kendi takdiri ile masrafların daha yüksek bir oranının Akit Taraflardan biri tarafından ödenmesine karar verebilir.

8. Eđer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşmanın 10. Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hala mahkeme önündeysen, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulamaz. Ancak, bu durum, Akit Taraflar arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yapılmasını engellemez.

MADDE 12

Danışmalar

Akit Taraflar yatırımlarla ilgili işbu Anlaşmanın uygulanmasına veya yorumlanmasına ilişkin ortaya çıkabilecek herhangi bir konu hakkında danışmalarda bulunurlar.

MADDE 13

Seffaflık

Her bir Akit Taraf mümkün olduđu ölçüde, işbu Anlaşmanın kapsamına giren herhangi bir konu ile ilgili kanun, düzenleme ve genel nitelikli idari kuralların derhal yayımlanmasını sağlar veya ilgili kişilerin ve diğeri Akit Tarafın bunlar hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlayacak şekilde hazır bulundurulmasını temin ederler.

MADDE 14

Yürürlüğe Girme

1. İşbu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmeye ilişkin gerekli iç yasal işlemlerin tamamlandığına dair yazılı ve diplomatik kanallarla yapılan bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girer. Anlaşma on (10) yıllık bir süre boyunca yürürlükte kalır ve bu maddenin 2.paragrafına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalmaya devam eder.

2. Akit Taraflardan biri bir yıl öncesinden diğeri Akit Tarafa yazılı bir bildirimde bulunarak ilk on yılın sonunda veya bu tarihten sonraki herhangi bir zamanda Anlaşmayı sonlandırabilir.

3. İşbu Anlaşma Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızasıyla her zaman değiştirilebilir. Değişiklikler işbu Maddenin ilk paragrafında belirtilen aynı yasal usul çerçevesinde yürürlüğe girer.

4. İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihten önce yapılan veya edinilen ve işbu Anlaşmanın kapsamında olan diğeri yatırımlarla ilgili olarak, işbu Anlaşmanın diğeri tüm Maddelerinin hükümleri sona erme tarihinden itibaren bir on (10) yıl daha geçerli olmaya devam eder.

İşbu Anlaşma aşağıda imzaları bulunan ve Hükümetlerince uygun şekilde yetkilendirilen temsilcileri tarafından huzurlarında imzalanmıştır.

Ankara'da 30 Mayıs 2012 tarihinde iki nüsha olarak Türkçe, Arnavutça, Sırpça ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerlidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

KOSOVA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Zafer ÇAĞLAYAN
Ekonomi Bakanı

Mimoza KUSARI-LILA
Başbakan Yardımcısı,
Sanayi ve Ticaret Bakanı

MARRËVESHJE NDËRMJET

QEVERISË SË REPUBLIKËS SË TURQISË

DHE

QEVERISË SË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

PËR

PROMOVIMIN DHE MBROJTJEN E NDERDSJELLË TË INVESTIMEVE

Qeveria e Republikës së Turqisë dhe Qeveria e Republikës së Kosovës, këtu e tutje të quajtura “Palët Kontraktuese”,

Me dëshirën për të nxitur bashkëpunim më të madh ekonomik ndërmjet tyre, veçanërisht në lidhje me investimet nga investitorët të një Pale Kontraktuese në territorin e Palës Kontraktuese tjetër;

Dukë njohur që marrëveshja për trajtimin që do t’u jepet këtyre investimeve do të stimuloj fluksin e kapitalit dhe teknologjisë dhe zhvillimin ekonomik të Palëve Kontraktuese;

Duke rënë dakord që trajtimi i drejtë dhe i barabartë i investimeve është i dëshirueshëm me qëllim që të ruhet një kuadër i qëndrueshëm për investimet dhe do të kontribuoj në maksimalizimin e përdorimit të efektshëm të burimeve ekonomike dhe do të përmirësoj standardet e jetesës; dhe

Të bindur që këto objektiva mund të arrihen pa cenuar masat për shëndetin, sigurinë dhe ambientin që zbatohen përgjithësisht, si dhe të drejtat e punës të njohura ndërkombëtarisht,

Duke vendosur të përfundojnë një marrëveshje në lidhje me nxitjen dhe mbrojtjen reciproke të investimeve,

Kanë rënë dakord si më poshtë:

NENI 1
Përkufizimet

Për qëllimin e kësaj Marrëveshje:

1. Termi “investime” do të thotë çdo lloj sendi pasuror, në lidhje me aktivitetet e biznesit, të përfutur për qëllimin e vendosjes së marrëdhënieve të qëndrueshme ekonomike në territorin e një Pale Kontraktuese në pajtim me ligjet dhe rregulloret e saj, dhe përfshin veçanërisht, por jo në mënyrë ekskluzive:

- a) pasuri të luajtshme dhe të paluajtshme, si dhe çdo të drejtë tjetër si hipoteka, pengu, garanci dhe çdo e drejtë tjetër e ngjashme që përkufizohet në pajtim me ligjet dhe rregulloret e Palëve Kontraktuese në territorin e të cilave gjendet pasuria,
- b) të ardhurat e ri-investuara, pretendimet për para ose çdo e drejtë tjetër që ka vlerë financiare në lidhje me një investim;
- c) pjesët, aksionet ose çdo formë tjetër pjesëmarrjeje në një shoqëri;
- d) të drejtat e pronësisë industriale dhe intelektuale, në veçanti patentat, dizajnet industriale, proceset teknike, si dhe markat tregtare, emri i mire, njohuritë teknike;
- e) koncesionet afariste të dhëna me ligj ose kontratë, duke përfshirë koncesionit në lidhje me burimet natyrore;

me kusht që këto investime nuk janë në natyrën e përfutimit të aksioneve ose fuqisë votuese e cila shtohet, ose që përfaqësojnë më pak se dhjetë (10) për qind të një kompanie nëpërmjet shkëmbimeve të aksioneve të cilat nuk mbulohen nga kjo Marrëveshje.

2. Termi “investitor” do të thotë:

- a) personat fizik të cilët e kanë statusin e tyre si shtetas i një Pale Kontraktuese në bazë të ligjeve të saj,
- b) kompanitë, korporatat, firmat, ortakëritë në biznese të inkuorpuara ose themeluara në bazë të ligjit në fuqi të një Pale Kontraktuese dhe që kanë zyrat e tyre të regjistruara së bashku me aktivitetet thelbësore të biznesit në territorin e asaj Pale Kontraktuese,

që kanë bërë një investim në territorin e Palës Kontraktuese tjetër.

3. Termi “të ardhura” do të thotë shumat që jepen nga një investim dhe përfshin veçanërisht, megjithëse jo në mënyrë ekskluzive, fitimin, interesin, shtimet e kapitalit, tarifaf e licencave, tarifaf dhe dividendët.

4. “Territori” do të thotë:

(a) në lidhje me Republikën e Turqisë; territori tokësor, ujërat e brendshme, territori detar dhe hapësira ajrore mbi to, si dhe zonat detare mbi të cilat Republika e Turqisë ushtron të drejta ose juridiksion sovran për qëllim të eksplorimit, shfrytëzimit dhe ruajtjes së burimeve natyrore qoftë të gjalla ose jo të gjalla, në përputhje me ligjin ndërkombëtar.

(b) në lidhje me Republikën e Kosovës; nënkupton territorin e Republikës së Kosovës mbi të cilin ka të drejta dhe juridiksion ose sovranitetin në përputhje me të drejtën ndërkombëtar.

NENI 2

Fushëveprimi i Zbatimit

Kjo Marrëveshje do të zbatohet për investimet në territorin e një Pale Kontraktuese, të bëra në përputhje me ligjet dhe rregulloret e saj kombëtare, nga investitorët e Palës Kontraktuese tjetër, pas 10 Qershorit 1999. Megjithatë, kjo Marrëveshje nuk do të zbatohet për asnjë kontest i cili është ngritur para hyrjes së saj në fuqi.

NENI 3

Promovimi dhe Mbrojtja e Investimeve

1. Në pajtim me ligjet dhe rregulloret e saj, secila Palë Kontraktuese, në territorin e saj do të nxis për aq sa është e mundur investimet nga investitorët e Palës Kontraktuese tjetër.

2. Investimet e investitorëve të secilës Palë Kontraktuese u jepet gjithmonë një trajtim në përputhje me standardet minimale të trajtimit sipas të drejtës ndërkombëtare, duke përfshirë trajtim të drejtë dhe të barabartë si dhe mbrojtje dhe siguri të plotë në territorin e Palës Kontraktuese tjetër. Asnjëra Palë Kontraktuese nuk cenon në ndonjë mënyrë menaxhimin, ruajtjen, përdorimin, gëzimin, zgjerimin ose disponimin mbi këto investime përmes masave të paarsyeshme ose diskriminuese.

Trajtimi i Investimeve

1. Çdo Palë Kontraktuese do të pranoj në territorin e saj investime mbi një bazë jo më pak të favorshme sesa ai që u jepet në rrethana ta ngjashme investimeve të investitorëve të një Shteti të tretë, brenda kuadrit të ligjeve dhe rregulloreve të veta.

2. Çdo Palë Kontraktuese u jep këtyre investimeve, pas themelimit, një trajtim jo më pak të favorshëm sesa ai që u jepet në rrethana të ngjashme investimeve të investitorëve të saj ose investimeve të investitorëve të një Shteti të tretë, cilido qoftë me i favorshëm, sa i përket menaxhimit, mirëmbajtjes, përdorimit, zotërimit, zgjerimit, apo disponimit të investimeve.

3. Palët Kontraktuese, brenda kuadrit të legjisacionit të tyre të brendshëm, bëjnë shqyrtim të favorshëm ndaj kërkesave për hyrje dhe qëndrim të përkohshëm të personave të secilës Palë Kontraktuese të cilët dëshirojnë të futen në territorin e Palës Kontraktuese tjetër në lidhje me kryerjen ose realizimin e një investimi.

4. (a) Dispozitat e këtij Neni nuk interpretohen sikur detyrojnë një Palë Kontraktuese për t'u dhënë investitorëve të Palës Kontraktuese tjetër përfitimin e çdo trajtimi, preference ose privilegj që mund të jepet nga Pala e parë Kontraktuese në bazë të një marrëveshje ndërkombëtare ose mase që ka të bëjë tërësisht ose kryesisht me tatimin.

(b) Dispozitat për mos-diskriminimin, trajtimin kombëtar dhe trajtimin e kombit më të favorizuar

të kësaj Marrëveshjeje nuk zbatohen për të gjitha avantazhet e tashme ose të ardhme që jepen nga cilado Palë Kontraktuese në saje të anëtarësisë ose futjes në një bashkim doganor, ekonomik ose monetar, në një treg të përbashkët ose një zonë të tregtisë së lirë; për shtetasit ose shoqëritë e veta, të Shteteve Anëtare të këtij bashkimi, tregu të përbashkët ose zonës së tregtisë së lirë, ose të një Shteti të tretë.

(c) Paragrafët (1) dhe (2) të këtij Neni nuk do të zbatohen në lidhje me dispozitat për zgjidhjen e kontesteve në mes të një investitori si dhe Palës Kontraktuese pritëse të parashikuara njëkohësisht në këtë Marrëveshje dhe nga një marrëveshje tjetër e ngjashme ndërkombëtare në të cilën njëra prej Palëve Kontraktuese është nënshkruese.

(d) Dispozitat e Nenit 2 dhe 3 të kësaj Marrëveshjeje nuk do të obligojnë Republikën e Turqisë të akordoj për investimet e investitorëve të Palës Kontraktuese tjetër trajtim të njëjtë të cilin ajo e

akordon për investimet e investitorëve të vet sa i përket blerjes së tokës, pasurive të patundshme, si dhe të drejtave në lidhje me to.

NENI 5

Përfshirjet e Përgjithshme

1. Asgjë në këtë Marrëveshje nuk do të interpretohet sikur pengon një Palë Kontraktuese nga miratimi, ruajtja ose ekzekutimi i masave ligjore jo-diskriminuese:

- a) që destinohen dhe zbatohen për mbrojtjen e jetës së njeriut, kafshëve ose bimëve ose të ambientit;
- b) në lidhje me konservimin e burimeve të gjalla ose jo të gjalla natyrore të shterueshëm.

2. Asgjë në këtë Marrëveshje nuk do të interpretohet:

- (a) sikur i kërkohet një Palë Kontraktuese të mundësojë ose lejojë marrjen e informacionit deklarimi i të cilit përcaktohet të jetë në kundërshtim me interesat thelbësore të sigurisë;
- (b) sikur pengon një Palë Kontraktuese nga marrja e çfarëdo mase të cilën ajo e konsideron të nevojshme për mbrojtjen e interesave të saj thelbësore të sigurisë,
 - (i) në lidhje me trafikun e armëve, municionit dhe pajisjeve të luftës, dhe me këtë trafik dhe veprime për mallra tjera, materiale, shërbime ose teknologji që ndërmerren drejtpërdrejtë ose jo-drejtpërdrejtë për qëllimin e furnizimit të një baze ushtarake ose të sigurisë,
 - (ii) të marrë në kohë lufte ose gjendje tjetër emergjente në marrëdhëniet ndërkombëtare, ose
 - (iii) në lidhje me zbatimin e politikave kombëtare ose marrëveshjeve ndërkombëtare që respektojnë mos-përhapjen e armëve atomike ose mjeteve të tjera shpërthyes nukleare; ose
- (c) për të penguar një Palë Kontraktuese nga ndërmarrja e masave në përmbushje të detyrimeve sipas Kartës së Kombeve të bashkuara për ruajtjen e paqes dhe sigurisë ndërkombëtare.

NENI 6

Shpronësimi dhe Kompensimi

1. Investimet nuk do të shpronësohen, shtetëzohen ose nënshtrihen, drejtpërdrejtë ose jo, ndaj masave me efekt të ngjashëm (këtu e tutje të quajtura si shpronësim), përveç se për një qëllim publik, në një mënyrë jo-diskriminuese, me pagesën e menjëhershme të kompensimit të përshatshëm dhe të efektshëm, dhe në pajtim me procesin e rregullt ligjor dhe parimet e përgjithshme të trajtimit të parashikuar në Nenin 4 të kësaj Marrëveshje.
2. Masat ligjore jo-diskriminuese të destinuara dhe zbatuara për të mbrojtur objektivat legjitime publike të mirëqenies, si janë shëndeti, siguria dhe ambienti, nuk përbëjnë shpronësim jo të drejtpërdrejtë.
3. Kompensimi do të jetë i barazvlefshëm me vlerën e tregut të investimit të shpronësuar para se të ndodhte shpronësimi ose të bëhej publikisht i njohur. Kompensimi do të paguhet pa vonesë, dhe do të jetë lirisht i transferueshëm, sipas parashikimit në paragrafin 2, Neni 8.
4. Kompensimi do të jetë i pagueshëm në një valutë lirisht të konvertueshme dhe në rastin e vonesës së pagesës së kompensimit, ajo ngarkohet me një interes në një normë të barazvlefshme me interesin më të lartë të paguar për një pretendim publik në Palën Kontraktuese pritëse.

NENI 7

Kompensimi për humbjet

1. Investitorëve të cilëndo Palë Kontraktuese, investimet e të cilëve pësojnë humbje në territorin e Palës Kontraktuese tjetër për shkak të luftës, kryengritjes, trazirave civile ose ngjarjeve të tjera të ngjashme, u jepet prej Palës Kontraktuese tjetër një trajtim jo më pak i favorshëm se ai që u jepet investitorëve të vet ose investitorëve të një Shteti të tretë, cilido që të jetë trajtim më i favorshëm, në lidhje me masat të cilat ajo i miraton në lidhje me këto humbje.
2. Pa cenuar paragrafin (1) të këtij Neni, investitorëve të njëres Palë Kontraktuese të cilët në ndonjë nga situatat e përmendura në atë paragraf pësojnë humbje në territorin e Palës Kontraktuese tjetër të cilat rezultojnë nga:

(a) rekuizimi i pronës së tyre nga forcat apo autoritetet të Palës Kontraktuese tjetër; apo

(b) shkatërrimi i pronës së tyre nga forcat apo autoritetet e Palës Kontraktuese pritëse, i cili nuk është shkaktuar nga veprime lufte apo nuk është kërkuar nga nevoja e situatës;

do t'u akordohet kthim apo kompensim i arsyeshëm. Pagesat pasuese do të jenë lirisht të konvertueshme.

NENI 8

Rikthimi dhe Transferimi

1. Me përmbushjen e të gjitha detyrimeve tatimore, secila Palë Kontraktuese do të lejoj në mirëbesim të gjitha transfertat në lidhje me një investim të bëhen lirisht dhe pa vonesë për në dhe jashtë territorit të saj. Këto transfertat përfshijnë:

- (a) të ardhurat;
- (b) të ardhurat nga shitja ose likuidimi i të gjithë ose një pjese të një investimi,
- (c) kompensimin në pajtim me Nenin 6 dhe 7,
- (d) ri-imbursimet dhe pagesat e interesave që rrjedhin nga huatë në lidhje me investimet,
- (e) rrogat, pagat dhe shpërblimet e tjera që përfitohen nga shtetasit e një Pale Kontraktuese të cilët kanë marrë në territorin e Palës Kontraktuese tjetër lejet përkatëse të punës në lidhje me një investim,
- (f) pagesat që rrjedhin nga një mosmarrëveshje në lidhje me investim.

2. Transfertat do të bëhen në një monedhë të konvertueshme në të cilën është bërë investimi ose në çdo monedhe të konvertueshme sipas kursit të këmbimit në fuqi në datën e transfertës, përveç kur bihet dakord ndryshe nga investitori dhe Pala Kontraktuese pritëse.

3. Kur, në rrethana të jashtëzakonshme, pagesat dhe lëvizjet e kapitalit shkaktojnë apo rrezikojnë të shkaktojnë vështirësi serioze të bilancit të pagesave, secila Palë Kontraktuese mundet, për kohësisht të kufizoj transferuat, me kusht që kufizimet e tilla të vihen mbi një bazë jo-diskriminuese dhe në mirëbesim.

NENI 9

Zëvendësimi

1. Nëse njëra nga Palët Kontraktuese ka një skemë të sigurimit publik ose garancionit për të mbrojtur investimet e investitorëve të vet kundër rreziqeve jo-komerciale, dhe në qoftë se një investitor i kësaj Pale Kontraktuese është i regjistruar në të, çdo zëvendësim i siguresit në

bazë të kontratës së sigurimit në mes të këtij investitorit dhe sigurveesi do të njihet nga Pala Kontraktuese tjetër.

2. Sigurveesi ka të drejtë që në sajë të zëvendësimit të ushtrorë të gjitha të drejtat dhe ekzekutojë të gjitha pretendimet e atij investitori dhe do të përmbush detyrimet në lidhje me investimin. Të drejtat ose pretendimet e zëvendësuara nuk i tejkalojnë të drejtat ose pretendimet origjinale të investitorit.

3. Mosmarrëveshjet ndërmjet një Pale Kontraktuese dhe një sigurveesi do të zgjidhen në pajtim me dispozitat e Nenit 10 të kësaj Marrëveshje.

NENI 10

Zgjidhja e Mosmarrëveshjeve Ndërmjet një Pale Kontraktuese dhe Investitorëve të Palës Kontraktuese Tjetër

1. Mosmarrëveshjet ndërmjet një Pale Kontraktuese dhe një investitori të Palës Kontraktuese tjetër, në lidhje me një investim të tij ose saj, duhet të njoftohen me shkrim, duke përfshirë një informacion të detajuar, nga investitori drejtuar Palës Kontraktuese pritëse të investimit. Në masën që është e mundur, investitori dhe Pala Kontraktuese përkatëse duhet të përpiqen të zgjidhin këto mosmarrëveshje me konsultime dhe bisedime në mirëbesim.

2. Nëse këto mosmarrëveshje nuk mund të zgjidhen në këtë mënyrë brenda gjashtë (6) muajve pas datës së njoftimit me shkrim të përmendur në paragrafin 1, mosmarrëveshja mund të paraqitet, sipas zgjedhjes së investitorit, tek:

(a) gjykata kompetente e Palës Kontraktuese në territorin e së cilës është bërë investimi,

apo

(b) përveç rasteve të parashikuara në paragrafin 4 (a) dhe (b) të këtij Neni, në:

(i) Qendrën Ndërkombëtare për Zgjidhjen e Mosmarrëveshjeve për Investime (ICSID) të krijuar me "Konventën për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve të investimeve ndërmjet shteteve dhe shtetasve të shteteve të tjera", në rast se të dyja Palët Kontraktuese bëhen nënshkrues të kësaj Konvente,

(ii) Qendrën sipas rregullave që qeverisin Facility shtesë për administrimin e procedurave nga Sekretariati i Qendrës nëse Pala Kontraktuese e investitorit ose të Palës Kontraktuese, palë në mosmarrëveshje, por jo të dyja, është palë në Konventën ICSID

(iii) një gjykatë arbitrazhi ad hoc të themeluar sipas Rregullat Procedurale të Arbitrazhit të Komisionit të Kombeve të Bashkuara për të Drejtën Ndërkombëtare Tregtare (UNICITRAL).

3. Pasi një investitor të ketë paraqitur mosmarrëveshjen sipas njëres apo tjetres procedurë për zgjidhjen e mosmarrëveshjes të përmendur në paragrafin 2 të këtij Neni, zgjedhja e një prej këtyre procedurave është përfundimtare.

4. Pavarësisht dispozitave të paragrafit 2 të këtij Neni,

(a) vetëm mosmarrëveshjet që rrjedhin drejtpërdrejt nga aktivitete e investimeve që kanë marrë lejen e nevojshme, nëse ekziston ndonjë leje e cila nevojite, në pajtim me legjislacionin përkatës të Republikës së Turqisë për kapitalin huaj, dhe që kanë filluar efektivisht, i nënshtrohen juridiksionit të Qendrës Ndërkombëtare për Zgjidhjen e Mosmarrëveshjeve për Investimet (ICSID) ose një mekanizmi tjetër ndërkombëtar për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve, siç bihet dakord nga Palët Kontraktuese;

(b) mosmarrëveshjet, në lidhje me pronën dhe të drejtat reale mbi pronat e patundshme brenda territorit të Republikës së Turqisë janë plotësisht nën juridiksionin e gjykatave Turke dhe si rrjedhojë nuk do të nënshtrohen ndaj juridiksionit të Qendrës Ndërkombëtare për Zgjidhjen e Mosmarrëveshjeve për Investimet (ICSID) ose një mekanizmi tjetër ndërkombëtar për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve; dhe

(c) Sa i përket Nenit 64 të “Konventës mbi Zgjidhjen e Mosmarrëveshjeve për Investimet ndërmjet Shteteve dhe Shtetasve të Shteteve të tjera”:

Republika e Turqisë nuk do të pranojë kërkesën e asnjë mosmarrëveshje që lind ndërmjet Republikës së Turqisë dhe ndonjë Shteti Kontraktues tjetër në lidhje me interpretimin apo zbatimin e “Konventës mbi Zgjidhjen e Mosmarrëveshjeve për Investimet ndërmjet Shteteve dhe Shtetasve të Shteteve të tjera”, i cili nuk është zgjidhur përmes negociatave, në Gjykatën Ndërkombëtare të Drejtësisë.

5. Gjykata e arbitrazhit do t'i marr vendimet e saj në përputhje me dispozitat e kësaj Marrëveshje, ligjet dhe rregulloret e Palës Kontraktuese të involvuar në mosmarrëveshje në territorin e së cilës është bërë investimi (duke përfshirë rregullat e saj mbi ligjet kontradiktore) si dhe parimet relevante të së drejtës ndërkombëtare siç janë pranuar nga të dyja Palët Kontraktuese.

6. Vendimet e arbitrazhit do të jenë përfundimtarë dhe detyruese për të gjitha palët në mosmarrëveshje. Çdo Palë Kontraktuese merr përsipër të ekzekutojë vendimin në pajtim me ligjet kombëtare.

Zgjidhja e Mosmarrëveshjeve Ndërmjet Palëve Kontraktuese

1. Palët Kontraktuese kërkojnë në mirëbesim dhe me një frymë bashkëpunimi një zgjidhje të shpejtë dhe të drejtë për çdo mosmarrëveshje ndërmjet tyre në lidhje me interpretimin ose zbatimin kësaj Marrëveshjeje. Në lidhje me këtë, Palët Kontraktuese bien dakord të përfshihen në bisedime të drejtpërdrejta dhe thelbësore për të arritur në këto zgjidhje. Nëse Palët Kontraktuese nuk mund të arrijnë një marrëveshje brenda gjashtë (6) muajsh pas fillimit të mosmarrëveshjeve ndërmjet tyre me anë të procedurës së mësipërme, mosmarrëveshjet mund të paraqiten tek një gjykatë arbitrazhi me tre anëtarë, me kërkesë të cilësdo Palë Kontraktuese.

2. Brenda dy (2) muajve nga marrja e kërkesës, secila Palë Kontraktuese do të cakton një arbitër. Të dy arbitrat do të zgjedhin një arbitër të tretë si kryetar, i cili është shtetas i një Shteti të tretë. Nëse një Palë Kontraktuese nuk cakton një arbitër brenda afatit të caktuar, Pala Kontraktuese tjetër mund t'i kërkojë Presidentit të Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë të bëjë emërimin.

3. Nëse të dy arbitrat nuk mund të arrijnë një marrëveshje në lidhje me zgjedhjen e Kryetarit brenda dy (2) muajve nga emërimi i tyre, Kryetari do të emërohet me kërkesë të cilësdo Palë Kontraktuese nga Kryetari i Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë.

4. Nëse, në rastet e specifikuar në paragrafët (2) dhe (3) të këtij Neni, Kryetari i Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë është i penguar në kryerjen e funksionit të cekur ose nëse ai është shtetas i njëri Palë Kontraktuese, emërimi do të e bërë nga Zv. Presidenti, dhe në qoftë se Zv. Presidenti është i penguar në kryerjen e funksionit të cekur ose nëse ai është shtetas i njëri Palë Kontraktuese, emërimi do të bëhet nga anëtarë më i lartë i Gjykatës i cili nuk është shtetas i njëri Palë Kontraktuese.

5. Gjykata do të ketë tre (3) muaj nga data e zgjedhjes së Kryetarit që të bie dakord mbi rregullat e procedurës në pajtim me dispozitat e tjera të kësaj Marrëveshjeje. Në mungesë të një marrëveshjeje të tillë, gjykata do të kërkojë nga Presidenti i Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë për të përcaktuar rregullat e procedurës, duke marrë parasysh rregullat e njohura në përgjithësi të procedurës së arbitrazhit ndërkombëtar.

6. Përderisa nuk është përcaktuar ndryshe, të gjitha parashtrimet do të bëhen dhe të gjitha seancat do të përfundohen brenda tetë (8) muajsh nga data e zgjedhjes së Kryetarit, dhe gjykata do të marrë vendimin e saj brenda dy (2) muajsh pas datës për parashtrimet e fundit ose pas datës së mbylljes së seancave, cilado që të jetë më vonë. Gjykata e arbitrazhit do të merr vendimet e saj, të cilat do të jenë përfundimtare dhe detyruese, me një shumicë votash.

7. Shpenzimet e bëra nga Kryetari, arbitrat e tjerë, dhe shpenzimet tjera të procedurave gjyqësore paguhet në mënyrë të barabartë nga Palët Kontraktuese. Gjykata mundet, megjithatë, me iniciativën e vet, të vendosë që një përqindje më e lartë e shpenzimeve të paguhet nga një prej Palëve Kontraktuese.

8. Një mosmarrëveshje nuk do të paraqitet në një gjykatë ndërkombëtare të arbitrazhit sipas dispozitave të këtij Neni, në qoftë se një mosmarrëveshje për të njëjtën çështje ka qenë e ngritur më parë para një gjykate ndërkombëtare arbitrazhi në bazë të dispozitave të Nenit 10 dhe është ende pranë gjykatës. Kjo nuk do të pengojë angazhimin në negociata direkte dhe kuptimplote në mes të dyja Palëve Kontraktuese.

NENI 12

Konsultimet

Palët Kontraktuese do të konsultohen me njëra tjetrën në lidhje me çfarëdo çështje që ka të bëjë me zbatimin apo interpretimin e kësaj Marrëveshje që ka të bëjë me investime.

NENI 13

Transparenca

Secila palë për aq sa është e mundshme, siguron se ligjet, rregulloret dhe vendimet administrative të zbatimit të përgjithshëm, respektojnë çdo çështje të rregulluar nga kjo marrëveshjeje janë me përpikëri të publikuara apo ndryshe të bëra të gatshme në atë formë që t'ju mundëson personave të interesuar dhe Palëve të tjera të bëhen të ditura me to.

NENI 14

Hyrja në Fuqi

1. Kjo Marrëveshje hyn në fuqi në datën njoftimit të fundit nga Palët Kontraktuese, me shkrim dhe me rrugë diplomatike, për përfundimin e procedurës së brendshme ligjore përkatëse të nevojshme për hyrjen e saj në fuqi. Ajo do të mbetet në fuqi për një periudhë prej dhjetë (10) vjetësh dhe do të vazhdojë të mbetet në fuqi, nëse ajo nuk priset në pajtim me paragrafin 2 të këtij Neni.

2. Secila Palë Kontraktuese mundet t'a prish këtë Marrëveshje në fund të periudhës fillestare dhjetë-vjeçare ose në çdo kohë pas kësaj, duke bërë njoftim me shkrim me afat një vjeçar drejtuar Palës Kontraktuese tjetër.

3. Kjo Marrëveshje mund të ndryshohet me pëlqimin e dyanshëm me shkrim të Palëve Kontraktuese në çdo kohë. Ndryshimet hyjnë në fuqi në pajtim me të njëjtën procedurë ligjore të parashikuar sipas paragrafit të parë të këtij Neni.

4. Në lidhje me investimet e bëra ose përfutuara para datës së prishjes së kësaj Marrëveshjeje dhe për të cilat kjo Marrëveshje zbatohet, dispozitat e të gjithë Neneve të tjerë të kësaj Marrëveshjeje vazhdojnë të mbeten në fuqi për një periudhë dhjetë (10) vjeçare nga data e prishjes.

NË DËSHMI TË KËSAJ, përfaqësuesit e të nënshkruarave më poshtë, të autorizuar në mënyrën e duhur nga ana e Qeverive përkatëse, kanë nënshkruar këtë Marrëveshje.

Arritur në Ankara, më 30/05/2012 në dy kopje origjinale, secila nga gjuhët Turke, Shqipe, Serbe dhe Angleze dhe gjitha tekstet janë njëllorj autentike.

Në rast mospërputhjeje në interpretim, mbizotëron teksti në gjuhë Angleze.

**PËR QEVERINË E
REPUBLIKËS SË TURQISË**

**PËR QEVERINË E
REPUBLIKËS SË KOSOVËS**

Zafer ÇAĞLAYAN
Ministri i Ekonomisë

Mimoza KUSARI-LILA
Zëvendës Kryeministre,
Ministre e Tregtisë dhe Industrisë

SPORAZUM IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE TURSKE

I

VLADE REPUBLIKE KOSOVO

O

UZAJAMNOM PODSTICANJU I ZAŠTITI INVESTICIJA

Vlada Republike Turske i Vlada Republike Kosovo, u daljem tekstu “Ugovorne Strane”,

U želji da intenziviraju veću ekonomsku saradnju između njih, posebno u vezi Investicija investitora jedne Ugovorne Strane na teritoriji druge Ugovorne Strane,

Imajući u vidu da će sporazum o tretiranju koji će se pružiti ovim investicijama podsticati protok kapitala i tehnologije kao i ekonomski razvoj Ugovornih Strana.

Slagajući se da je pravedno i jednako tretiranje investicija poželjno sa ciljem očuvanja održivog ekonomskog okvira za investicije i maksimalno efektivne upotrebe ekonomskih resursa i poboljšanja standarda života, i

Uvereni da se ovi ciljevi mogu postići bez smanjenja zdravstvenih, bezbednosnih, radnih i ekoloških standarda za opštu primenu, kao i međunarodno priznatih prava rada,

Odlučujući da sačine jedan sporazum u vezi uzajamnog promovisanja i zaštite investicija

Sporazumele su se o sledećem:

ČLAN 1 Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma:

1. Izraz "Investicija" znači svaku vrstu sredstava, u vezi sa poslovnim aktivnostima osnovanim sa ciljem uspostavljanja održivih ekonomskih odnosa na teritoriji jedne Ugovorne Strane u skladu sa zakonima i propisima, i obuhvata posebno ali ne isključivo:
 - (a) pokretnu i nepokretnu imovinu, kao i bilo koja srodna prava kao što su hipoteke, zaloge kao i druga slična prava koja su definisana u skladu sa Zakonima i propisima Ugovornih Strana na čijoj se teritoriji nalazi nekretnina,
 - (b) re-investirani prihodi, tvrdje za novac ili neko drugo pravo koje ima finansijsku vrednost u odnosu na investicije,
 - (c) delovi, akcije u ili bilo koje druge vrste učešća u preduzeću
 - (d) pravo na autorska ili industrijska prava svojine kao što su patenti, industrijski dizajn, tehnički procesi kao i trgovačka imena , dobro ime kao i ekspertiza i druga slična prava,
 - (e) koncesije biznisa dodeljene zakonom ili sporazumom, uključujući koncesije u vezi prirodnih resursa .

Pod uslovom da ove investicije nisu u prirodi sticanja akcija ili glasačke snage manje od 10 % procenata jednog preduzeća preko razmene akcija koja se ne pokrivaju ovim Sporazumom.

2. Izraz "investitor" znači:

- (a) pravna lica koje koja dobijaju svoj status kao državljani jedne Ugovorne strane u skladu sa njenim zakonima,
- (b) korporacije, preduzeća, poslovna partnerstva osnovana ili ustanovljena prema važećim zakonima te Ugovorne strane i koje imaju svoja registrovana sedišta, zajedno sa realnim ekonomskim aktivnostima, na teritoriji iste Ugovorne strane.

koje su osnovale jednu investiciju na teritoriji druge Ugovorne Strane

3. Izraz "prihodi " označava iznose stvorene od jedne investicije i obuhvataju posebno mada ne isključivo, profite, kamate, kapitalni dobitak, takse licenciranja, poreze i dividende.

4. „Teritorija“ znači

(a) Što se tiče Republike Turske: kopnena teritorija, unutrašnje vode, teritorijalna morska oblast i vazdušni prostor iznad njih i promorske oblasti nad kojima Republika Turska vrši svoju jurisdikciju i suverena prava sa ciljem istraživanja i očuvanja prirodnih resursa u skladu sa međunarodnim pravom.

(b)- Što se tiče Republike Kosova teritoriju Republike Kosova nad kojima ima jurisdikciju i suverena prava u skladu sa međunarodnim pravom.

ČLAN 2

Područje primene

Ovaj sporazum se primenjuje na investicije na teritoriji jedne Ugovorne Strane, osnovane u skladu sa njenim unutrašnjim zakonima i propisima, od investitora druge Ugovorne Strane posle 10. Juna 1999. Međutim , ovaj Sporazum se ne primenjuje na bilo kakve sporove koji su nastali pre njenog stupanja na snazi.

ČLAN 3

Podsticanje i Zaštita Investicija

1. U skladu sa svojim zakonima i propisima svaka Ugovorna Strana treba da na svojoj teritoriji podstiče u najvećoj mogućoj meri investicije od investitora druge Ugovorne Strane.
2. Investicijama Investitora svake od Ugovornih Strana, u svakom trenutku će se obezbediti tretiranje prema minimalnim međunarodnim standardima tretiranja uključujući ravnopravno i pravično tretiranje kao i punu zaštitu i bezbednost na teritoriji druge Ugovorne Strane. Nijedna Ugovorna Strana ne treba da putem neopravdanih ili diskriminatorskih mera ugrozi upravljanje, održavanje, korišćenje, uživanje, produženje ili raspolaganje takvih investicija.

ČLAN 4

Tretman Investicija

1. Svaka Ugovorna Strana na svojoj teritoriji prihvata ulaganja na osnovu ne manje povoljnog tretmana od onog koji se obezbeđuje u sličnim okolnostima investicijama investitora trećih zemalja, u okviru svojih zakona i propisa.

2. Svaka Ugovorna Strana pruža ovim investicijama, nakon osnivanja, ne manje povoljan tretman koji se u sličnim slučajevima obezbeđuje svojim investitorima i investitorima trećih Zemalja, koji god je povoljniji, što se tiče upravljanja, održavanja, korišćenja, uživanja, produženja ili raspolaganja takvih investicija
3. Ugovorne Strane, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonskim okvirom, razmatraju zahteve za ulazak i boravak lica jedne Ugovorne Strane koje žele da uđu na teritoriju druge Ugovorne Strane u pogledu rada ili realizacije investicije.
4. (a) Odredbe ovog Člana se ne mogu tumačiti kao da obavezuju jednu Ugovornu Stranu da investitorima druge Ugovorne Strane obezbedi uživanje bilo kakvog tretmana, preferencije ili privilegija koja mogu da se obezbede od prve Ugovorne Strane, na osnovu međunarodnog sporazuma ili mere koja je u celosti ili delimično u vezi poreza.
(b) Odredbe o ne-diskriminaciji, nacionalnom tretmanu i tretmanu napovlašćenije nacije ovog Sporazuma ne primenjuju se na sadašnje i buduće prednosti koja se pružaju od jedne Ugovorne Strane na osnovu članstva uli ulaska u neku carinsku, ekonomsku ili monetarnu uniju, na zajedničko tržište ili zonu slobodne trgovine: za svoje Državljane ili svoja Preduzeća, Država članica takve unije, zajedničkog tržišta ili zone slobodne trgovine ili neke treće Zemlje.
(c) Stavovi (1) i (2) ovog Člana se ne primenjuju u vezi proceduralnih prava Sporova između investitora i Ugovorne Strane istovremeno predviđenih ovim Sporazumom i drugim sličnim međunarodnim Sporazumom čija je potpisnica jedna od Ugovornih Strana.
(d) Odredbe Člana (3) i (4) ovog Sporazuma ne treba da obavezuju Republiku Tursku da obezbedi investicijama investitora druge Ugovorne Strane isti tretman koji obezbeđuje investicijama svojih investitora što se tiče sticanja: zemljišta, nekretnina, i pravnih prava nad njma.

ČLAN 5 **Opšti Izuzeci**

1. Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači da smeta jednu Ugovornu Stranu od usvojenja očuvanja ili sprovođenja pravnih ne-diskriminativnih mera:
 - a) koja se namenjaju i sprovode za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja ili životne sredine;
 - b) u vezi očuvanja živih ili ne živih iscrpljivih resursa prirode
2. Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači:
 - (a) da traži od jedne Ugovorne strane da obezbedi ili omogući uzimanje informacija otkrivanje kojih se određuje da je u suprotnosti sa suštinskim bezbednosnim interesima;
 - (b) da sprečava bilo koju Ugovornu Stranu od preduzimanja bilo kakvih mera koje one smatraju neophodnim za zaštitu svojih suštinskih interesa bezbednosti.

- (i) u vezi prometa oružja , municije i ratne opreme , kao i da ovim prometom i radnjama za robe , materijale , usluge ili tehnologije koje se neposredno ili posredno preduzimaju u svrhi snabdevanja vojne ili bezbednosne baze.
 - (ii) uzetih za vreme rata ili druge vendredne situacije u međunarodnim odnosima, ili
 - (iii) u vezi sprovođenja nacionalnih politika ili međunarodnih sporazuma koje poštuju ne-širenje nuklearnog oružja ili druge nuklearne ili eksplozivne opreme; ili
- (c) da bi sprečili bilo koju Ugovornu Stranu od preduzimanja mera za ispunjavanje obaveza prema Povelji Ujedinjenih Nacija za održavanje međunarodnog mira i bezbednosti.

ČLAN 6

Oduzimanje i Obeštećenje

1. Investicije se ne oduzimaju, nacionalizuju ili da direktno ili indirektno budu predmet, merama sličnih efekata (u daljem tekstu: Oduzimanje), osim ako su preduzete mere u javnom interesu, na ne-diskriminatoran način, sa neposrednom isplatom odgovarajućeg i efikasnog obeštećenja, a u skladu sa odgovarajućim zakonskim postupkom i opštim principima tretmana predviđenim u Članu 4 ovog Sporazuma.
2. Ne-diskriminatorne zakonske mere određene i sprovedjene za zaštitu pravnih ciljeva javnog blagostanja, kao što su zdravlje, bezbednost i životna sredina ne predstavljaju indirektno oduzimanje.
3. Obeštećenje treba da bude jednako sa tržišnom vrednošću investicije neposredno pre nego što se oduzimanje desilo ili postalo javno poznato. Obeštećenje se plaća bez odlaganja, potpuno ostvarivo i slobodno prenosivo, u skladu sa stavom 2, Član 8.
4. Obeštećenje se plaća u slobodno konvertibilnoj valuti a u slučaju kašnjenja isplate obeštećenja ona se naplaćuje najvišom kamatnom stopom plaćenom za javne sporove unutar te Ugovorne Strane(domaćina investicija).

ČLAN 7

Nadoknada za Gubitke

- (1) Investitorima bilo koje Ugovorne Strane, čije investicije pretrpe gubitke na teritoriji druge Ugovorne Strane zbog rata, oružanog sukoba, građanskih nemira, ili bilo kojeg drugog sličnog događaja, druge Ugovorna Strana im dodeljuje, tretman ne manje povoljan od onog koji se dodeljuje svojim investitorima ili investitorima trećih država , bilo šta, što je povoljnije za mere koje ona odobri u vezi ovih gubitaka.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog Člana , investitori jedne Ugovorne Strana koja u bilo kojoj od situacija navedenih u tom stavu pretrpe gubitke na teritoriji druge Ugovorne Strane usled:
 - (a) rekvizicije njihove imovine od strane snaga ili vlasti Ugovorne strane (domaćina); ili

(b) uništenja njihove imovine od strane snaga ili vlasti Ugovorne strane (domaćina), koja nije bila prouzrokovana u borbi ili nije bila potrebna u toj situaciji.

treba se dodeliti restitucija ili razumna naknada. Rezultirana naplata treba biti slobodno konvertibilna.

ČLAN 8

Povratak i Prenos

1. Po izmirenju svih poreskih obaveza, Svaka Ugovorna strana će omogućiti da se sve isplate koje se odnose na investicije mogu slobodno i bez kašnjenja preneti unutar i van njene teritorije. Takvi transferi obuhvataju:

- (a) plate;
- (b) prihode od delimične ili potpune prodaje ili likvidacije investicije;
- (c) obeštećenja u skladu sa Članom 6 i 7;
- (d) iznose koji se odnose na plaćanje kredita koji su nastali, u vezi sa investicijama;
- (e) prihode i druge kompenzacije koje dobijaju državljani jedne Ugovorne Strane koji su na teritoriji druge Ugovorne Strane dobili neophodne dozvole za rad u vezi investicije.
- (f) uplate koje proističu iz rešavanja spora.

2. Prenosi se vrše u konvertibilnoj valuti u kojoj je obavljena investicija ili na bilo kojoj konvertibilnoj valuti po kursu koji važi na dan prenosa, osim ako se drugačije dogovore investitor i Ugovorna Strana.

3. Gde se, u izuzetnim okolnostima, plaćanje i kretanje kapitala uzrokuje ili preti da prouzrokuje ozbiljne teškoće platnog bilansa, svaka Ugovorna Strana može privremeno ograničiti prenose, pod uslovom da su takva ograničenja nametnuta na osnovu dobre volje ne-discriminacije.

ČLAN 9

Subrogacija

1. Ako se investicija investitora jedne Ugovorne ima osiguranje ili garantnu šemu da zaštiti investicije svojih investitora protiv nekomercijalnih rizika, i ako se investitor Ugovorne Strane pretoplatio na to, svaka subrogacija osiguranika pod ugovorom osiguranja između investitora i osiguranika priznaje se od druge Ugovorne Strane.

2. Osiguranik na osnovu subrogacije ima pravo da ostvaruje, vrši sva prava i sprovodi sva potraživanja tog investitora i da ispuni obaveze u vezi investicije. Izmenjena prava ili potraživanja ne prelaze originalna prava ili potraživanja investitora.
3. Sporovi između Ugovorne Strane i osiguranika rešavaju se u skladu sa odredbama Člana 10 ovog Sporazuma.

ČLAN 10

Rešavanje Sporova Između Ugovorne Strane i Investitora **Druge Ugovorne Strane**

1. Sporovi između jedne Ugovorne Strane i investitora iz druge Ugovorne Strane u pogledu investicija se pismeno obaveštavaju, uključujući detaljne informacije, od strane investitora upućene Ugovornoj Strani na kojoj se osnovana investicija. U ovoj meri u kojoj je to moguće investitor i Ugovorna Strana u pitanju pokušavaće da ove sporove reše sporazumno, kroz konsultacije i pregovore.
2. Ako ove konsultacije ne rezultiraju rešenjem u roku od (6) šest meseci od dana podnošenja pismenog zahteva navedenog u stavu 1, spor se po želji investitora može podneti, kod:
 - (a) Kompetentnog suda Ugovorne Strane na teritoriji koje je obavljena investicija;
 - ili
 - (b) izuzev kao što je prevideno prema stavu 4(a) i (b) ovog Člana, kod:
 - (i) Međunarodnog Centra za Rešavanje Sporova Investicija ("ICSID") predviđen "Poveljom za Rešavanje Sporova Investicija između Država i Državljana drugih Država", u slučaju da obe Ugovorne Strane budu potpisnice ove povelje.
 - (ii) Centar u okviru kojeg se regulišu dodatna Pravila za Administraciju Postupka od strane Sekretarijata Centra ako je Ugovorna Strana investitora ili Ugovorna Strana, strana u sporu ali ne i obe, strana Konvencije ICSID.
 - (iii) Jedne ad hoc arbitražni sud, koji je predviđen na osnovu Proceduralnih Pravila Arbitraže Komisije Ujedinjenih Nacija za Međunarodno Trgovinsko pravo ("UNCITRAL).
3. Kada investitor preda spor prema proceduri o rešavanju sporova kao što je propisano u stavu 2 ovog člana, izbor jedne od ovih procedura će biti konačan
4. Bez obzira na odredbe stava 2 ovog Člana ,
 - (a) samo sporove koji direktno proizilazi iz investicionih aktivnosti koje su dobile neophodne dozvole, po potrebi, u skladu sa relevantnim zakonima Republike Turske za strani kapital, i koja su efektivno započela podležu nadležnostima Međunarodnog Centra

za Rešavanje Investicionih Sporova (ICSID) ili nekog drugog međunarodnog mehanizma za rešavanje sporova , kao što je dogovoreno od Ugovornih strana:

(b) Sporovi, u vezi imovine ili prava nad nekretninama unutar teritorije Republike Turske, su u potpunosti u nadležnosti Turskih sudova i stoga se ne trebaju uputiti u nadležnost Međunarodnog Centra za Rešavanje Investicionih Sporova (ICSID) ili bilo kojeg drugog Međunarodnog mehanizma Rešavanja Sporova;i

(c) u vezi sa Članom 64 „, Konvencije o Rešavanju Investicionih Sporova između Država i Državljana drugih Država“:

Republika Turska neće prihvatiti upućivanje bilo kakvih sporova nastalih između Republike Turske i bilo koje druge Ugovorne države u vezi sa tumačenjem ili primenom “Konvencije o Rešavanju Investicionih Sporova između Država i Državljana drugih Država“, koja se ne reše pregovorima, kod Međunarodnog Suda Pravde.

5. Arbitražni sud treba doneti svoju odluku u skladu sa odredbama ovog Sporazuma, zakonima i propisima Ugovorne Strane koja je uključena u sporu na teritoriji koje ne napravljena investicija (uključujući i njena pravila o sokuću sa zakonom) i relevantnim pravilima Međunarodnog prava prihvaćene od obeju Ugovornih Strana.

6. Arbitražne odluke će biti konačne i obavezujuće za sve strane u sporu. Svaka Ugovorna Strana, treba da se zalaže za izvršava odluku u skladu sa njezimim domaćem zakonu

ČLAN 11

Rešavanje Sporova između Ugovornih Strana

1. Ugovorne Strane će nastojati da u dobroj nameri i duhu saradnje pronalaze brzo i pravo rešenje za svaki spor između njih u vezi sa tumačenjem ili primenom ovog Sporazuma . U tom smislu , Ugovorne Strane su saglasne da se uključe u direktne i neophodne razgovore da dođe do ovih rešenja. Ako Ugovorne Strane ne mogu da postignu sporazum u roku od (6) šest meseci nakon početka spora između njih prema gore navedenoj proceduri, spor će na zahtev bilo koje od Ugovornih Strana biti predat tročlanom arbitražom sudu.

2. U roku od (2) dva meseca od prijema zahteva, svaka Ugovorna Strana će imenovati jednog arbitra, a ova dva arbitra imenuju trećeg arbitra kao predsednika, koji će biti državljanin Treće Države. Ako jedna od ugovornih strana ne imenoje svog arbitra u predviđenom roku, druga Ugovorna Strana može da zatraži od Predsednika Međunarodnog Suda Pravde da učini to imenovanje.

3. Ako oba arbitra ne mogu da se dogovore o izboru predsednika u roku od (2) dva meseca od njihovog imenovanja, Predsednik će se na zahtev bilo koje Ugovorne Strane imenovati od Predsednika Međunarodnog Suda Pravde.

4. Ako je u slučajevima navedenim u stavovima (2) i (4) Člana, Predsednik Međunarodnog suda pravde sprečen da izvrši pomenutu funkciju ili je državljanin jedne od Ugovornih Strana, imenovanje vrši Potpredsednik, a ako je ovaj drugi sprečen ili je državljanin jedne od Ugovornih Strana, imenovanje vrši sledeći viši Sudija suda koji nije državljanin nijedne Ugovorne Strane.

5. Sud treba da ima (3) meseca od dana imenovanja Predsednika, da se slaže o pravilima procedure dosledne drugim odredbama ovog Sporazuma. U nedostatku takvog sporazuma tribunal treba zatražiti od predesdnika Međunarodnog Suda Pravde da odredi pravila procedure, uzimajući u obzir opšte priznatu proceduru međunarodne arbitraže.

6. Osim ako se ne dogovore drugačije, svi prilozi i pretresi, treba da se završe u periodu od (8) meseci od dana imenovanja Predsednika, i sud treba izraziti svoju odluku u periodu od (2) meseca posle datuma poslednjeg priloga ili završetka pretresa, koje god je kasnije. Arbitražni sud treba da svoju odluku, koja treba da bude konačna i obavezujuća donese većinom glasova.

7. Troškovi za Predsednika, druge arbitre i ostali troškovi se trebaju snositi u jednakim delovima od strane Ugovornih Strana. Međutim sud može da odluči da jedna Ugovorna Strana snosi veći deo troškova.

8. U skladu sa odredbama ovog člana Spor se ne podnosi međunarodnom sudu arbitraže, ako je isti spor pred drugim sudom međunarodne arbitraže u skladu sa odredbama Člana 10 i nastavlja da bude u sudnici. To ne isključuje učešće Ugovornih Strana u direktnim i suštinskim pregovorima.

Član 12 **Konsultacije**

Ugovorne Strane treba da se savetuju sa jedna s drugom o bilo kojoj stvari koja se odnosi ma primenu i tumačenje ovog Sporazuma što se tiče investicija.

Član 13 **Transparentnost**

Svaka strana će do mere koliko je to moguće, obezbediti da se njeni zakoni, propisi i administrativna uputstva opšte primene poštujući bilo koju stvar regulisanu ovim Sporazumom propisno i tačno objave ili se na drugi način postave dostupnim kao bi omogućili zainteresovanim licima ili drugoj strani da se upoznaju sa njima.

ČLAN 14
Stupanje na snazi

1.Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan prijema poslednjeg obaveštenja Ugovornih Strana, pismeno i preko diplomatskih puteva ,za ispunjenje unutrašnjih zakonskih procedura za njeno stupanje na snagu. On ostaje na snazi za period od (10) deset godina, i nastavlja da bude na snazi, ako se ne okonča u skladu sa stavom 2 ovog Člana.

2. Svaka Ugovorna Strana će okončati ovaj Sporazum na kraju prvog 10 godišnjeg perioda ili bilo kada kasnije podnošenjem drugoj Ugovornoj Strani.pismeno obaveštenja sa 1 godišnjim rokom.

3.Ovaj Sporazum se može izmeniti u bilo koje vreme sa pismenom saglasnošću obeju Ugovornih Strana. Izmene stupaju na snagu u skladu sa istom zakonskom procedurom predviđenom prema prvom stavu ovog Člana.

4.U vezi sa obavljenim ili dobijenim investicijama pre datuma obaveštenje o prestanku važenja ovog Sporazuma a za koje se ovaj Sporazum sprovodi, odredbe svih ostalih Članova ovog Sporazuma će i dalje biti na snazi za dodatni period od deset godina, od efektivnog datuma prestanka ovog Sporazuma.

U POTVRDI ČEGA, dole potpisani predstavnici propisno ovlašćeni od svojih Vlada, potpisali su ovaj Sporazum.

Sačinjen, u Ankari, dana 30.05.2012 u dva originalna primerka na Turskom, Albanskom, Srpskom i Engleskom jeziku, svaki tekst podjednako autentičan.

U slučaju odstupanja engleski tekst će preovladati.

ZA VLADU
REPUBLIKE TURSKJE

ZA VLADU
REPUBLIKE KOSOVA

Zafer ÇAĞLAYAN
Ministar Ekonomije

Mimoza KUSARI-LILA
Zamenica Premijera,
Ministarka Trgovine i Industrije

AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF KOSOVO
ON
THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF
INVESTMENTS

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Kosovo, hereinafter referred to as “the Contracting Parties”.

Desiring to promote greater economic cooperation between them, particularly with respect to investment by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

Recognizing that agreement upon the treatment to be accorded such investment will stimulate the flow of capital and technology and the economic development of the Contracting Parties;

Agreeing that fair and equitable treatment of investments is desirable in order to maintain a stable framework for investment and will contribute to maximizing effective utilization of economic resources and improve living standards; and

Convinced that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application as well as internationally recognized labor rights,

Having resolved to conclude an agreement concerning the reciprocal promotion and protection of investments,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

Definitions

For the purpose of this Agreement;

1. The term "investment" means every kind of asset, connected with business activities, acquired for the purpose of establishing lasting economic relations in the territory of a Contracting Party in conformity with its laws and regulations, and shall include in particular, but not exclusively:

(a) movable and immovable property, as well as any other rights as mortgages, liens, pledges and any other similar rights as defined in conformity with the laws and regulations of the Contracting Party in whose territory the property is situated,

(b) reinvested returns, claims to money or any other rights having financial value related to an investment;

(c) shares, stocks or any other form of participation in companies;

(d) industrial and intellectual property rights, in particular patents, industrial designs, technical processes, as well as trademarks, goodwill and know-how;

(e) business concessions conferred by law or by contract, including concessions related to natural resources;

provided that such investments are not in the nature of acquisition of shares or voting power amounting to, or representing of less than ten (10) percent of a company through stock exchanges which shall not be covered by this Agreement.

2. The term "investor" means:

(a) natural persons having the nationality of a Contracting Party according to its laws,

(b) companies, corporations, firms, business partnerships incorporated or constituted under the law in force of a Contracting Party and having their registered offices together with substantial business activities in the territory of that Contracting Party,

who have made an investment in the territory of the other Contracting Party.

3. The term "returns" means the amounts yielded by an investment and includes in particular, though not exclusively, profit, interest, capital gains, royalties, fees and dividends.

4. The “territory” means;

(a) in respect of the Republic of Turkey; the land territory, internal waters, the territorial sea and the airspace above them, as well as the maritime areas over which Turkey has sovereign rights or jurisdiction for the purpose of exploration, exploitation and preservation of natural resources whether living or non-living, pursuant to international law.

(b) in respect of the Republic of Kosovo; the territory of the Republic of Kosovo over which it has jurisdiction or sovereign rights in accordance with international law.

ARTICLE 2

Scope of Application

This Agreement shall apply to investments in the territory of one Contracting Party, made in accordance with its national laws and regulations, by investors of the other Contracting Party, after 10 June, 1999. However, this Agreement shall not apply to any disputes that have arisen before its entry into force.

ARTICLE 3

Promotion and Protection of Investments

1. Subject to its laws and regulations, each Contracting Party shall in its territory promote as far as possible investments by investors of the other Contracting Party.

2. Investments of investors of each Contracting Party shall at all times be accorded treatment in accordance with international law minimum standard of treatment, including fair and equitable treatment and full protection and security in the territory of the other Contracting Party. Neither Contracting Party shall in any way impair the management, maintenance, use, enjoyment, extension, or disposal of such investments by unreasonable or discriminatory measures.

ARTICLE 4
Treatment of Investments

1. Each Contracting Party shall admit in its territory investments on a basis no less favourable than that accorded in like circumstances to investments of investors of any third State, within the framework of its laws and regulations.
2. Each Contracting Party shall accord to these investments, once established, treatment no less favourable than that accorded in like circumstances to investments of its investors or to investments of investors of any third State, whichever is the most favourable, as regards the management, maintenance, use, enjoyment, extension, or disposal of the investment.
3. The Contracting Parties shall within the framework of their national legislation give favorable consideration to applications for the entry and sojourn of persons of either Contracting Party who wish to enter the territory of the other Contracting Party in connection with the making and carrying through of an investment.
4. (a) The Provisions of this Article shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege which may be extended by the former Contracting Party by virtue of any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation.

(b) The non-discrimination, national treatment and most-favored nation treatment provisions of this Agreement shall not apply to all actual or future advantages accorded by either Contracting Party by virtue of its membership of, or association with a customs, economic or monetary union, a common market or a free trade area; to nationals or companies of its own, of Member States of such union, common market or free trade area, or of any other third State.

(c) Paragraphs (1) and (2) of this Article shall not apply in respect of dispute settlement provisions between an investor and the hosting Contracting Party laid down simultaneously by this Agreement and by another similar international agreement to which one of the Contracting Parties is signatory.

(d) The provisions of Article 3 and 4 of this Agreement shall not oblige the Republic of Turkey to accord investments of investors of the other Contracting Party the same treatment that it accords to investments of its own investors with regard to acquisition of land, real estates, and real rights upon them.

ARTICLE 5
General Exceptions

1. Nothing in this Agreement shall be construed to prevent a Contracting Party from adopting, maintaining, or enforcing any non-discriminatory legal measures:

a) designed and applied for the protection of human, animal or plant life or health, or the environment;

b) related to the conservation of living or non-living exhaustible natural resources.

2. Nothing in this Agreement shall be construed:

(a) to require any Contracting Party to furnish or allow access to any information the disclosure of which it determines to be contrary to its essential security interests;

(b) to prevent any Contracting Party from taking any actions that it considers necessary for the protection of its essential security interests,

(i) relating to the traffic in arms, ammunition and implements of war and to such traffic and transactions in other goods, materials, services and technology undertaken directly or indirectly for the purpose of supplying a military or other security establishment,

(ii) taken in time of war or other emergency in international relations, or

(iii) relating to the implementation of national policies or international agreements respecting the non-proliferation of nuclear weapons or other nuclear explosive devices; or

(c) to prevent any Contracting Party from taking action in pursuance of its obligations under the United Nations Charter for the maintenance of international peace and security.

ARTICLE 6
Expropriation and Compensation

1. Investments shall not be expropriated, nationalized or subject, directly or indirectly, to measures of similar effects (hereinafter referred as expropriation) except for a public purpose, in a non-discriminatory manner, upon payment of prompt, adequate and effective compensation, and in accordance with due process of law and the general principles of treatment provided for in Article 4 of this Agreement.
2. Non-discriminatory legal measures designed and applied to protect legitimate public welfare objectives, such as health, safety and environment, do not constitute indirect expropriation.
3. Compensation shall be equivalent to the market value of the expropriated investment before the expropriation was taken or became public knowledge. Compensation shall be paid without delay and be freely transferable as described in paragraph 2 Article 8.
4. Compensation shall be payable in a freely convertible currency and in the event that payment of compensation is delayed, it shall include an interest rate equivalent to the highest interest paid on public claims in the hosting Contracting Party.

ARTICLE 7
Compensation for Losses

1. Investors of either Contracting Party whose investments suffer losses in the territory of the other Contracting Party owing to war, insurrection, civil disturbance or other similar events shall be accorded by such other Contracting Party treatment no less favourable than that accorded to its own investors or to investors of any third State, whichever is the most favourable treatment, as regards any measures it adopts in relation to such losses.
2. Without prejudice to paragraph (1) of this Article, investors of one Contracting Party who in any of the situations referred to in that paragraph suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:
 - (a) requisitioning of their property by the forces or authorities of the hosting Contracting Party; or
 - (b) destruction of their property by the forces or authorities of the hosting Contracting Party, which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation;

shall be accorded restitution or reasonable compensation. Resulting payments shall be freely convertible.

ARTICLE 8
Repatriation and Transfer

1. Upon fulfillment of all tax obligations, each Contracting Party shall permit in good faith all transfers related to an investment to be made freely and without delay into and out of its territory. Such transfers include:

- (a) returns,
- (b) proceeds from the sale or liquidation of all or any part of an investment,
- (c) compensation pursuant to Article 6 and 7,
- (d) reimbursements and interest payments deriving from loans in connection with investments,
- (e) salaries, wages and other remunerations received by the nationals of one Contracting Party who have obtained in the territory of the other Contracting Party the corresponding work permits related to an investment,
- (f) payments arising from an investment dispute.

2. Transfers shall be made in the convertible currency in which the investment has been made or in any convertible currency at the rate of exchange in force at the date of transfer, unless otherwise agreed by the investor and the hosting Contracting Party.

3. Where, in exceptional circumstances, payments and capital movements cause or threaten to cause serious balance of payments difficulties, each Contracting Party may temporarily restrict transfers, provided that such restrictions are imposed on a non-discriminatory and in good faith basis.

ARTICLE 9
Subrogation

1. If one of the Contracting Parties has a public insurance or guarantee scheme to protect investments of its own investors against non-commercial risks, and if an investor of this Contracting Party has subscribed to it, any subrogation of the insurer under the insurance contract between this investor and the insurer shall be recognized by the other Contracting Party.

2. The insurer is entitled by virtue of subrogation to exercise the rights and enforce the claims of that investor and shall assume the obligations related to the investment. The subrogated rights or claims shall not exceed the original rights or claims of the investor.

3. Disputes between a Contracting Party and an insurer shall be settled in accordance with the provisions of Article 10 of this Agreement.

ARTICLE 10

Settlement of Disputes Between One Contracting Party and Investors of the Other Contracting Party

1. Disputes between one of the Contracting Parties and an investor of the other Contracting Party, in connection with his or her investment, shall be notified in writing, including detailed information, by the investor to the recipient Contracting Party of the investment. As far as possible, the investor and the concerned Contracting Party shall endeavor to settle these disputes by consultations and negotiations in good faith.

2. If these disputes, cannot be settled in this way within six (6) months following the date of the written notification mentioned in paragraph 1, the disputes can be submitted, as the investor may choose, to:

(a) the competent court of the Contracting Party in whose territory the investment has been made,

or

(b) except as provided under paragraph 4 (a) and (b) of this Article, to:

(i) the International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID) set up by the " Convention on Settlement of Investment Disputes Between States and Nationals of other States", in case both Contracting Parties become signatories of this Convention,

(ii) the Center under the rules governing the Additional Facility for the Administration of Proceedings by the Secretariat of the Center if the Contracting Party of the investor or the Contracting Party, party to the dispute, but not both, is a party to the ICSID Convention,

(iii) an ad hoc arbitration tribunal established under the Arbitration Rules of Procedure of the United Nations Commission for International Trade Law (UNCITRAL).

3. Once the investor has submitted the dispute to one or the other of the dispute settlement procedures mentioned in paragraph 2 of this Article, the choice of one of these procedures is final.

4. Notwithstanding the provisions of paragraph 2 of this Article;

(a) only the disputes arising directly out of investment activities which have obtained necessary permission, if there is any permission required, in conformity with the relevant legislation of the Republic of Turkey on foreign capital, and that effectively started shall be subject to the jurisdiction of the International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID) or any other international dispute settlement mechanism as agreed upon by the Contracting Parties;

(b) the disputes, related to the property and real rights upon the real estates within the territory of the Republic of Turkey are totally under the jurisdiction of the Turkish courts and therefore shall not be submitted to jurisdiction of the International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID) or any other international dispute settlement mechanism; and

(c) With regard to the Article 64 of the “Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States”:

The Republic of Turkey shall not accept the referral of any disputes arising between the Republic of Turkey and any other Contracting State concerning the interpretation or application of “Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States”, which is not settled by negotiation, to the International Court of Justice.

5. The arbitration tribunal shall take its decisions in accordance with the provisions of this Agreement, the laws and regulations of the Contracting Party involved in the dispute on which territory the investment is made (including its rules on the conflict of laws) and the relevant principles of international law as accepted by both Contracting Parties.

6. The arbitration awards shall be final and binding for all parties in dispute. Each Contracting Party commits itself to execute the award according to its national law.

ARTICLE 11

Settlement of Disputes Between The Contracting Parties

1. The Contracting Parties shall seek in good faith and a spirit of cooperation a rapid and equitable solution to any dispute between them concerning the interpretation or application of this Agreement. In this regard, the Contracting Parties agree to engage in direct and meaningful negotiations to arrive at such solutions. If the Contracting Parties cannot reach an agreement within six (6) months after the beginning of disputes between themselves through the foregoing procedure, the disputes may be submitted, upon the request of either Contracting Party, to an arbitral tribunal of three members.

2. Within two (2) months of receipt of a request, each Contracting Party shall appoint an arbitrator. The two arbitrators shall select a third arbitrator as Chairman, who is a national of a third State. In the event either Contracting Party fails to appoint an arbitrator within the specified time, the other Contracting Party may request the President of the International Court of Justice to make the appointment.

3. If both arbitrators cannot reach an agreement about the choice of the Chairman within two (2) months after their appointment, the Chairman shall be appointed upon the request of either Contracting Party by the President of the International Court of Justice.
4. If, in the cases specified under paragraphs (2) and (3) of this Article, the President of the International Court of Justice is prevented from carrying out the said function or if he is a national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the Vice-President, and if the Vice-President is prevented from carrying out the said function or if he is a national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the most senior member of the Court who is not a national of either Contracting Party.
5. The tribunal shall have three (3) months from the date of the selection of the Chairman to agree upon rules of procedure consistent with the other provisions of this Agreement. In the absence of such agreement, the tribunal shall request the President of the International Court of Justice to designate rules of procedure, taking into account generally recognized rules of international arbitral procedure.
6. Unless otherwise agreed, all submissions shall be made and all hearings shall be completed within eight (8) months of the date of selection of the Chairman, and the tribunal shall render its decision within two (2) months after the date of the final submissions or the date of the closing of the hearings, whichever is later. The arbitral tribunal shall reach its decisions, which shall be final and binding, by a majority of votes.
7. Expenses incurred by the Chairman, the other arbitrators, and other costs of the proceedings shall be paid for equally by the Contracting Parties. The tribunal may, however, at its discretion, decide that a higher proportion of the costs be paid by one of the Contracting Parties.
8. A dispute shall not be submitted to an international arbitration tribunal under the provisions of this Article, if a dispute on the same matter has been brought before another international arbitration tribunal under the provisions of Article 10 and is still before the tribunal. This will not impair the engagement in direct and meaningful negotiations between both Contracting Parties.

ARTICLE 12

Consultations

The Contracting Parties shall consult with each other concerning any matter related to the application or interpretation of this Agreement concerning investments.

ARTICLE 13
Transparency

Each Party shall to the extent possible, ensure that its laws, regulations and administrative rulings of general application respecting any matter governed by this Agreement are promptly published or otherwise made available in such a manner as to enable interested persons and the other Party to become acquainted with them.

ARTICLE 14
Entry into Force

1. This Agreement shall enter into force on the date of last notification by the Contracting Parties, in writing and through diplomatic channels, of the completion of the respective internal legal procedures necessary to that effect. It shall remain in force for a period of ten (10) years and shall continue to be in force unless terminated in accordance with paragraph 2 of this Article.
2. Either Contracting Party may, by giving one year's written notice to the other Contracting Party, terminate this Agreement at the end of the initial ten-year period or at any time thereafter.
3. This Agreement may be amended by mutual written consent of the Contracting Parties at any time. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under the first paragraph of the present Article.
4. With respect to investments made or acquired prior to the date of termination of this Agreement and to which this Agreement otherwise applies, the provisions of all of the other Articles of this Agreement shall thereafter continue to be effective for a further period of ten (10) years from such date of termination.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Ankara on May 30th 2012 , in two original copies each in the Turkish, Albanian, Serbian and English languages, all texts being equally authentic.

In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY**

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF KOSOVO**

Zafer ÇAĞLAYAN
Minister of Economy

Mimoza KUSARI-LILA
Deputy Prime Minister,
Minister of Trade and Industry